

جلسه شماره (۱)

عنوان: وصول عوارض مضاعف از شرکت‌های مسافربری اینترنتی

مرجع طرح موضوع: اتاق اصناف ایران

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۴/۰۲/۲۳

تعداد صفحات دستور جلسه: ۲ صفحه

پیوست: مکاتبات مربوطه

شرح موضوع:

در سالهای اخیر با توجه به گسترش حوزه نفوذ اقتصاد دیجیتال، خدمات حمل و نقل نیز تحت تاثیر قرار گرفته و شرکت‌های مسافربری اینترنتی بر اساس الگوی بازارهای چندسویه و بازاریابی سکوهایی (بستر سیستمی یا پلتفرم) خدمات‌رسان فعال شده‌اند که در ایران با نام‌های اسنپ، تپسی و ماکسیم فعالیت می‌نمایند. از آنجا که اعمال عوارض در بخش حمل و نقل بر هزینه‌های خانوار تاثیر دارد، لذا باید به این موضوع دقت نمود که هزینه‌های مترتب بر بخش حمل و نقل با رویکرد بهبود کسب و کارهای رقومی (دیجیتال) و کاهش هزینه‌های خانوار تعیین گردد و همچنین عوارض یا مالیات به طور مضاعف اخذ نگردد.

به موجب تبصره ۱ ماده ۲ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، وزیر محترم کشور اقدام به تدوین دستورالعمل اجرایی نموده و در جدول ۳ موضوع ماده ۳۱ دستورالعمل مذکور، عناوین عوارض و بهاء خدمات شهرداری‌ها و ترتیب وصول آنها جهت اجرا را، تعیین نموده است. به این شرح که در سطر چهارم از جدول شماره ۳ دستورالعمل اشعار داشته که بهاء خدمات، "براساس مجموع مسافت طی شده توسط مسافربرهای اینترنتی که در سامانه سماس^۱ ثبت شده، از شرکت‌های مربوطه وصول می‌شود"

موضوع درج شده در دستورالعمل وزارت کشور از سه جنبه، شامل خودرو، سکو (بستر سیستمی) و راننده قابل ارزیابی می‌باشد. در هر یک از ارکان فوق می‌توان بررسی نمود که چه نوع عوارض یا مالیاتی پرداخت می‌گردد تا از پرداخت عوارض یا مالیات مضاعف پرهیز گردد.

خودرو

عوارض خودرو در ایران عبارتند از عوارض سالیانه خودرو (شهرداری)، عوارض آلاینده‌گی، عوارض آزادراهی، عوارض طرح ترافیک که مبنای قانونی و مآخذ محاسبه هر کدام تفاوت دارد. مالکین خودروها در ایران صرفنظر از اینکه عضو ناوگان حمل و نقل تاکسیرانی باشند یا از طریق سکوهایی اینترنتی مشغول ارائه خدمات حمل و نقل باشند، این عوارض را پرداخت می‌نمایند. لذا اخذ هرگونه مالیات یا عوارض فراتر از موارد یاد شده، موجب کاهش درآمد رانندگان و در صورت انتقال هزینه‌ها به مسافران، موجب افزایش هزینه حمل و نقل می‌گردد.

سکو (بستر سیستمی)

علاوه بر عوارض یاد شده، موضوع مالیات بر ارزش افزوده نیز برای شرکت‌های مسافرتی اینترنتی مورد توجه دولت قرار گرفته و از این شرکت‌ها اخذ می‌گردد. در این راستا سازمان امور مالیاتی کشور با صدور برگ تشخیص مالیاتی برای شرکت اسنپ، خواستار پرداخت مالیات ارزش افزوده این شرکت از سال ۱۴۰۰ شده و علیرغم طرح شکایت این شرکت در دیوان عدالت اداری، شعبه ۹ تجدید نظر دیوان عدالت اداری

^۱ سامانه مشترک اطلاعات سفرها- تعریف شده در دستورالعمل نظارت بر چگونگی فعالیت ارائه دهندگان خدمات هوشمند مسافر

بین ارائه دهندگان خدمات حمل و نقل و سکوها تفکیک قائل شده و تاکید کرده است که خدمات حمل و نقل مختص به شخص متصدی حمل می باشد و نه سکوها (بستر سیستمی یا پلتفرم). بر این اساس شرکت ایده گزین ارتباطات روماک (اسنپ) نیز رای دیوان را پذیرفته و پرداخت مالیات بر ارزش افزوده را اجرا خواهد نمود (طی مکاتبه شماره ۱۶۳۹۲ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۲۰ با اتاق اصناف)

راننده

در قانون مالیات بر ارزش افزوده (بند ۱۳ از قسمت ب ذیل ماده ۹ فصل سوم این قانون)، حمل و نقل (بار یا مسافر) از مالیات ارزش افزوده معاف اعلام شده است. با عنایت به نظر دیوان عدالت اداری مبنی بر تفکیک بین متصدی حمل و سکوهای اینترنتی، می توان استنباط کرد که معافیت از مالیات ارزش افزوده در قانون مربوطه متوجه رانندگان می گردد.

جمع بندی

با توجه به موارد ذکر شده در خصوص ارکان سیستم حمل و نقل اینترنتی، وضع هر یک در مورد مالیات یا عوارض مشخص است. لذا نکات تکمیلی زیر با هدف جلوگیری از عوارض مضاعف و اینکه درج عوارض در دستورالعمل وزیر کشور مبنای قانونی ندارد، ارائه می شود:

بند الف تبصره ۱ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری ها و دهیاری ها به عوارض محلی شامل اراضی، مستحقات و... اشاره دارد و در بخش پایانی همین بند ذکر شده که **"وضع هرگونه عوارض به غیر از موارد اعلام شده ممنوع می باشد"**. چون موارد اعلامی مربوط به عوارض محلی می باشد و ارتباطی با حمل و نقل ندارد، لذا وضع عوارض در دستورالعمل و جاهت قانونی ندارد.

بند ۹ ذیل بند الف قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری ها و دهیاری ها تصریح دارد که **"بهای خدمات دریافتی توسط شهرداری ها و دهیاری ها منحصر در عناوینی است که در دستورالعمل موضوع صدر این تبصره به تصویب وزیر کشور رسیده است"**. از آنجا که در عناوین صدر تبصره یادشده اشاره ای به حمل و نقل نشده، لذا وضع عوارض در دستورالعمل و جاهت قانونی ندارد.

تبصره ۴ ذیل بند ب قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری ها و دهیاری ها بیان داشته که **"برقراری هرگونه عوارض و سایر وجوه برای انواع کالاهای وارداتی و تولیدی و نیز ارائه خدماتی که در قانون مالیات بر ارزش افزوده و سایر قوانین، تکلیف مالیات و عوارض آنها تعیین شده است، همچنین برقراری عوارض به درآمدهای مآخذ محاسبه مالیات و ممنوع است"**. از آنجا که بر اساس رای شعبه ۹ تجدید نظر دیوان عدالت اداری، سکو (بستر سیستمی) ملزم به پرداخت مالیات بر ارزش افزوده شده و با عنایت به رای دیوان متصدی حمل از سکو (بستر سیستمی) تفکیک شده و لذا می توان نتیجه گرفت که معافیت قانون مالیات بر ارزش افزوده شامل رانندگان می شود، لذا چون تکلیف مالیات بر ارزش افزوده و درآمد مآخذ مالیات حمل و نقل اینترنتی روشن شده می توان گفت تبصره ۴ نیز برقراری عوارض را ممنوع کرده است. ضمناً رایی مشابه رای صادره برای اسنپ، توسط

پیشنهادهای دبیرخانه:

حذف عوارض مذکور در سطر ۵ از جدول شماره سه دستورالعمل اجرایی عناوین عوارض و بهاء خدمات شهرداری ها شماره ۱۶۶۰۵۱ مورخ ۱۴۰۳/۹/۲۸